

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Marek Henryk
Nazwisko: Skwarczyński
Miejsce urodzenia: Częstochowa
Data urodzenia: 05-04-1955
Imię ojca: Henryk
Imię matki: Daniela
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Marek Skwarczyński został zarejestrowany 22.08.1980 przez Wydział III-A KWMO w Katowicach pod nr. 45202 jako figurant do Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia (SOS) o kryptonimie „Przerwa” (nr rej. 45199). Sprawę założono na podstawie informacji od TW ps. „Jacek”, iż w Fabryce Zmechanizowanych Obudów Ścianowych „FAZOS” w Tarnowskich Górach miała miejsce przerwa w pracy. 21.08.1980 pracownicy I zmiany przerwali ok. godz. 12:00 pracę i zażądali spotkania z dyrektorem naczelnym zakładu. Wyszuli 24 postulaty dot. warunków socjalno-bytowych, podwyżki płac i zmian kadrowych. Strajk okupacyjny zakończono w dniu następnym o godz. 13:00 po podpisaniu przez dyrektora, przedstawicieli Rady Zakładowej oraz reprezentantów załogi porozumienia, w którym „wszystkie postulaty zostały uwzględnione”. Marek Skwarczyński był jednym z oficjalnych przywódców strajku i należał do „najbardziej aktywnych dyskutantów”; po zakończeniu strajku wszedł w skład utworzonego ZKR NSZZ „Solidarność”. Następnie został wiceprzewodniczącym Międzyzakładowej Komisji Koordynacyjnej NSZZ „Solidarność” w Tarnowskich Górach. Sprawę zakończono 26.01.1981.</p>	<p>IPN Ka 036/1717 (37892/II) t. 1.</p>	

Marek Skwarczyński został zarejestrowany 19.05.1981 przez Wydział III KWMO w Katowicach jako figurant Kwestionariusza Ewidencyjnego (KE) o kryptonimie "Spiker" nr rejestr. 46725. Sprawa została założona na podstawie informacji uzyskanej za pośrednictwem TW ps. „Hutnik”, że Marek Skwarczyński był współorganizatorem „Solidarnościowych” obchodów 1 i 3 maja w Tarnowskich Górach, w 1981 roku. W ramach uroczystości na stadionie MKS „Gwarek” odprawiono dwie Msze Święte, zaś na parkanie obiektu rozpowszechniono ulotki nawołujące do wyjaśnienia sprawy zbrodni katyńskiej. W okresie od sierpnia 1980 do 13.12.1981 Marek Skwarczyński pełnił w NSZZ „Solidarność” funkcje wiceprzewodniczącego KZ w FZOS „FAZOS” oraz wiceprzewodniczącego struktury Związku w Tarnowskich Górach (kolejno: Międzyzakładowa Komisja Koordynacyjna, Międzyzakładowy Komitet Założycielski i Podregion). Poparł inicjatywę zorganizowania w dniu 4.08.1981 marszu protestacyjnego w Tarnowskich Górach. 13.12.1981 uniknął internowania. 14.12.1981 przedostał się do „FAZOS”-u, gdzie zorganizował trwający 4 dni strajk okupacyjny. 21.12.1981 zatrzymany, a następnie tymczasowo aresztowany i objęty postępowaniem karnym. Sprawę zamknięto 14.04.1982.

IPN Ka 036/1717 (37892/II) t. 2.

Akta sprawy karnej przeciwko Markowi Skwarczyńskiemu i innym oskarżonym o naruszenie Dekretu o stanie wojennym. Postępowanie dotyczyło strajku zorganizowanego w dniach 14-17.12.1981 w Fabryce Zmechanizowanych Obudów Ścianowych „FAZOS” w Tarnowskich Górach. 4.01.1982 Wojskowa Prokuratura Garnizonowa w Gliwicach sporządziła akt oskarżenia. Markowi Skwarczyńskiemu zarzucono, że współorganizował i kierował strajkiem, a także sporządzał komunikaty, oświadczenia i odezwy „mogące wywołać niepokój publiczny i rozruchy” skierowane do pracowników zakładu. Wyrokiem Sądu Śląskiego Okręgu Wojskowego z 16.02.1982 Marek Skwarczyński został uznany winnym zarzucanych mu czynów i skazany na 3 i pół roku więzienia oraz dwuletnią utratę praw publicznych. Uchwałą Rady Państwa z 20.04.1983 objęty aktem łaski i 3.05.1983 zwolniony z więzienia. Postanowieniem z 29.07.1983 Sąd ŚOW zastosował wobec Marka Skwarczyńskiego przepisy ustawy z 21.07.1983 o amnestii.

IPN Wr 101/6317-6318 (So.W. 96/82).

Dokumenty wytworzone w związku z odbywaniem kary przez Marka Skwarczyńskiego. 21.12.1981 zatrzymany przez funkcjonariuszy KWMO w Katowicach. 23.12.1981 osadzony w Areszcie Śledczym w Zabrze. Podejrzany o to, że był współorganizatorem strajku w Fabryce Zmechanizowanych Obudów Ścianowych „FAZOS” w Tarnowskich Górach, który miał miejsce w dniach 14-17.12.1981. Wyrokiem Sądu Śląskiego Okręgu Wojskowego z 16.02.1982 skazany na 3 i pół roku więzienia oraz dwuletnią utratę praw publicznych. 4.03.1982 przeniesiony do Zakładu Karnego w Raciborzu, 11.06.1982 do ZK we Wrocławiu, a 3.03.1983 do ZK w Strzelinie. 3.05.1983 zwolniony na mocy aktu łaski Rady Państwa.

IPN Wr 149/219 (170V/83).

Sprawa Operacyjnego Rozpracowania (SOR) krypt. „Błysk” nr rejestr. 47765 została założona 12.01.1982 przez Wydział V KWMO w Katowicach w związku z oficjalnym zgłoszeniem dyrekcji Fabryki Zmechanizowanych Obudów Ścianowych „FAZOS” w Tarnowskich Górach o przerwie w pracy zaistniałej na terenie zakładu. Strajk okupacyjny rozpoczął się 14.12.1981. Strajkujący żądali zwolnienia internowanych i zniesienia stanu wojennego. 17.12.1981 protest zakończono. Celem SOR krypt. „Błysk” było ustalenie osób odpowiedzialnych za zorganizowanie i przeprowadzenie strajku, a następnie pociągnięcie ich do odpowiedzialności karnej oraz „kontrola operacyjna” nastrojów wśród załogi zakładu. 22.12.1981 Marek Skwarczyński został tymczasowo aresztowany, a Wojskowa Prokuratura Garnizonowa w Gliwicach wszczęła w trybie doraźnym śledztwo w sprawie opisanego wyżej strajku i przedstawiła podejrzanym zarzuty. Postępowanie powierzono do przeprowadzenia Komendzie Miejskiej MO w Tarnowskich Górach. W związku z powyższym SOR o krypt. „Błysk” zakończono, a materiały zarchiwizowano w Wydz. „C” KWMO w Katowicach pod sygn. 38904/II.

IPN Ka 036/2660 (38904/II).